

Nr 389.

Av herr Olsson i Blädinge m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 64, angående försäljning av till statens järnvägars torvpulverfabrik vid Hästhagens mosse hörande mark m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 64 på kungl. järnvägsstyrelsens hemställan föreslagit, att driften å statens järnvägars torvpulverfabrik å Hästhagen invid Vislanda järnvägsstation med innevarande år nedlägges, och skälet härför är att densamma hittills gått med förlust.

Ehuru det ur god affärssynpunkt är fullt riktigt att nedlägga en drift som är förlustbringande, kan det dock i vissa fall finnas skäl, som tala för att även en sådan drift fortsättes, och vi förmena att sådana skäl finnas i förevarande fall. Det kan därför sättas ifråga, om den planerade avvecklingen bör ske så omedelbart som nu är ifrågasatt.

Vid fabriken å Hästhagen äro anställda ett 40-tal arbetare, som vid fabriksdriftens nedläggande komma att ställas utan arbete. Förutom dessa fast anställda lämna fabriken under sommarmånaderna ytterligare arbete åt ett 80-tal säsongarbetare för torvupptagning och dessutom ett stort antal kvinnor och barn för vändning av torv o. d. För alla dessa kommer det att bliva en kännbar avsaknad att gå miste om den arbetsförtjänst, som här stått dem till buds, helst som annan inkomstkälla icke synes för närvarande kunna beredas dem, isynnerhet som jordbruket i nuvarande depressionstid icke förmår absorbera arbetskraft utöver det allra nödvändigaste behovet. Flertalet av de fast anställda hava skaffat sig egna hem, även sådana med något jordbruk till, som dock icke utan extra inkomst kunna lämna dem vare sig tillräckligt arbete eller nödortfölgande bärgning. Med fabriken nedläggande måste säkerligen många av dessa egna hem realiseras, emedan erforderlig arbetsförtjänst inom orten saknas, och följden av fabriksdriftens nedläggande bliver antagligen också den, att staten måste träda emellan med arbetslöshetshjälp, varigenom den påräknade vinsten för staten betydligt reduceras.

Den främsta orsaken till driftsförlusten torde bero på de mycket låga kolpriser som under några år varit rådande. I och med att kolpriserna stiga, och det lär icke saknas utsikter härtill, torde förlusten vid ett fortsättande av driften bliva ytterst ringa eller måhända ingen. Det torde även kanske böra undersökas i vad mån det kan vara möjligt att på ett eller annat sätt nedbringa omkostnaderna. Med hänsyn till arbetarnas synnerligen

svåra belägenhet, därest arbetet vid torvpulverfabriken å Hästhagen med innevarande år nedlägges, synes det vara ett behjärtansvärt önskemål, att denna fabriksdrift ännu en tid får fortsätta, t. ex. tills den planerade elektrifieringen av södra stambanan kommer till utförande, då helt naturligt denna torvpulverfabrikation måste upphöra. Personalen vid fabriken har då ett längre rådrum att ordna för sig och bereda sig för det oundvikliga slutet, och måhända kan under tiden den värdefulla torvtäkten, som är synnerligen väl lämpad för fabricering av stycketorv, därest den icke för sådant ändamål anses kunna fylla något statens eget behov, betydligt fördelaktigare realiseras än om detta skall jämförelsevis hastigt gå i verkställighet. Även ur denna synpunkt torde frågan tarva ett närmare överbäggande.

Tilläggas må att såväl länsstyrelsen i Kronobergs län som även kommerskollegium uttalat sig till förmån för att ännu en tid fortsätta driften.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville besluta
dels avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 64 och
dels att torvpulverfabrikationen å Hästhagen må, i av-
vaktan på att den planerade elektrifieringen av södra stam-
banan fullbordas, fortsättas senast till och med år 1933.

Stockholm den 14 februari 1930.

P. M. Olsson.

J. G. Svensson
i Betingetorp.

J. H. Blomquist.

Gust. Rosander.